

František Černo ch :

Revise nálezu *Bupleurum commutatum* Boiss. et Ball.

Bupleurum commutatum Boiss. et Balansa in Boissier Diag. ser. 2, no 6 : 75, 1859 je v Dostálově „Květeně ČSR“ i jeho „Klíči k úplné květeně ČSR“ uváděno v plemeni subsp. *pachnospermum* (Borb.) Hay. z Kováčovských kopců u Štúrova jako jediného naleziště v ČSR.

Při svých několika botanických exkursích do této oblasti nalézal jsem však v Kováčovských kopcích z této skupiny prorostlíků jen druhy *Bupleurum tenuissimum* L., *B. affine* Sadl. a *B. praealtum* Nath., nikdy však *B. commutatum* Boiss. et Bal. Prohlédl jsem proto několik větších soukromých herbářů a herbář Botanického ústavu univ. Karlovy v Praze, nikde jsem však nenašel *Bupleurum commutatum* Boiss. et Bal. z území ČSR. Položky, uvedené pod tímto názvem v soukromých herbářích, byly vesměs mylně určeny a šlo o *B. praealtum* Nath. (= *B. junceum* L.). Omyl byl patrně zaviněn srovnáním s nesprávně určeným exsikátem Botanického ústavu přírodovědecké fakulty v Brně. Tento exsikát, sbíraný v Kováčovských kopcích prof. Suzou 5. VIII. 1929, byl vydán v páté centurii r. 1930 pod číslem 441 jako *Bupleurum pachnospermum* Pančič (= *B. commutatum* Boiss. et Bal. var. *pachnospermum* Wolff). Viděl jsem několik exsikátů této centurie, uvedených pod čís. 441, které jsem vždy určil jako *B. praealtum* Nath. V herbářích pražského botanického ústavu jsem tento exsikát neviděl, jsou zde však sběry jiných botaniků z Kováčovských kopců a všechny položky jsou správně určeny jako *B. praealtum* Nath.

Mezi oběma druhy jsou značné rozdíly: *B. commutatum* Boiss. et Bal. ssp. *pachnospermum* (Borb.) Hay. dosahuje výšky nejvýše 50 cm, plody má 2–3,5 mm dlouhé, okolíky s 5–12 okolíčky. *B. praealtum* Nath. bývá až 100 cm vysoké, plody až 6 mm veliké, okolíky o 3–4 okolíčcích, odlišné siličné kanálky v plodech (Hegi). Při makroskopickém srovnání obou druhů jsou tyto a další rozdíly ihned patrné.

Suzovy exsikáty mají sice malé plody, běží však o mladé rostliny z 5. VIII. 1929, zatím co plody u *B. praealtum* dozrávají až koncem srpna. Vzhled Suzových rostlin je stejný jako vzhled *B. praealtum* Nath., které znám od Kozárovců (Krivín nad Hronem) a z Malých Karpat (Sv. Jur), je však zcela odlišný od *B. commutatum* Boiss. et Bal., jehož exsikáty jsem viděl zejména v herbáři pražského botanického ústavu, ovšem sbírané v jižní Evropě.

Bude vhodné, aby *B. commutatum* Boiss. et Bal. bylo zatímně zařazeno mezi druhy pro ČSR pochybné, dokud nedojde k jeho spolehlivému a ověřenému nálezu. Protože jeho areál sahá od jihu až k Budapešti a východněji až k Šalgo-Tarjánu, lze jeho výskyt na území ČSR předpokládat.